[Op]łata pocztowa uiszczona ryczałtem. ILUSTROWANA Dzisiejszy numer zawiera 10 stron

REPUBLIKA

[R]ok III | ŁODZ CZWARTEK, 22 GRUDNIA 1927 ROKU. | CENA NUMERU 20 GROSZY. | 351

[RE]DAKCJA I ADMINISTRACJA: PIOTRKOWSKA 49. [GO]DZINY PRZYJĘĆ REDAKCJI 6—7 POPOŁUDNIU. | WYDANIE PORANNE. | TELEFONY REDAKCJI: 27-24, 36-43, 36-44. TELEFON ADMINISTRACJI: 22-1.

[K]aczki na wyborczym stawie.

[F]antastyczne pogłoski, rozpuszczane przez endecję o dwu blokach rzą[d]owych.—Kto kieruje akcją wyborczą?—Zamiary piłsudczyków w sprawie reorganizacji konstytucji.

[P]orozumienie i kandydatury na terenie Łodzi.

Warszawa, 21 grudnia.

Wytężona robota przedwyborcza, [pro]wadzona w szybkim tempie zarówno [prz]ez stronnictwa rządowe jak i opo[zycyj]ne, prawicowe i lewicowe, otoczo[na] jest pewnym nimbem tajemniczości [ni]c dziwnego, że w atmosferze tej [rodz]ą się nieustanie coraz to nowe [„ka]czki".

Jedna z agencyj podała wiadomość [o u]tworzeniu rządowego komitetu wy[bor]czej i desygnowaniu do roboty [wyb]orczej trzech wyższych oficerów [szta]bowych. Jest to nieścisłe.

W obecnej chwili organizuje się rze[czy]wiście „Bezpartyjny komitet współ[prac]y z rządem". Na czele tego komitetu [s]tanął p. Zygmunt Zabierzowski, do[tych]czasowy szef gabinetu ministra [spra]w wewnętrznych, który na czas [wyb]orów ustąpił z ministerstwa, by [si]ę całkowicie poświęcić się pracy wy[bor]czej. P. Zabierzowski zorganizuje w [na]jbliższym czasie w Warszawie cen[tral]ę tego komitetu oraz powoła komi[tety] okręgowe.

Natomiast stroną polityczną wybo[rów] kieruje w dalszym ciągu, jak do[tych]czas, dyrektor departamentu poli[tycz]nego, p. dr. Świtalski. Pod tym [wz]ględem nie zaszły żadne zmiany. [Jed]nocześnie pewne sprawy, należące [do] zagadnień politycznych, powierzone [są] już oddawna pułkownikowi Sław[ko]wi, oficerowi do specjalnych zleceń [p]rezydjum rady ministrów.

Działem prasowym kierować be[dzie] pułk. szt. gen. Mieczysław Ścieżyń[ski].

* * *

Tyle ścisłości. Na bardziej śliskie [dro]gi puścił się organ endecki „A. B. C." [w W]arszawie. Petenduje on do „dobrej" [info]rmacji, że sanacja rozbiła się na 2 [gru]py: lewicową i prawicową. Na „po[uf]nej" konferencji zapadła rzekomo de[cyzj]a stworzenia dwu bloków. Do jed[neg]o ma należeć Zw. Naprawy, Klub [Prac]y i lewica N. P. R., do drugiego [zaś] grupy konserwatywne pod nazwą [wy]mienionego już powyżej „Bezpartyj[neg]o Komitetu spółpracy z rządem".

Jak dowiadujemy się z miarodajne[go] źródła takie ujmowanie konstelacji [wy]borczej jest wyraźną... kaczką, obli[czo]ną na wyjaśnienia i sprostowania, [kt]óreby odsłoniły endecji zamiary prze[ciw]nika.

* * *

We wtorek wieczorem w Warszawie odbyło się zebranie konserwatystów grupujących się w Pracy zachowawczej. Zapowiedziany odczyt płk. Sławka nie odbył się z powodu choroby prelegenta, natomiast zgłosił obszerniejsze przemówienie p. Paciorkowski, który przedstawił plany piłsudczyków w dziedzinie reorganizacji konstytucji.

Plany te obejmują między innymi wzmocnienie władzy prezydenta, wybór prezydenta przez plebiscyt, odpowiedzialność rządu w pierwszym rzędzie przed prezydentem i t. d.

Wybory w Łodzi.

Jak dowiaduje się „Republika" w najbliższych dniach odbędzie się posiedzenie konstytucyjne komisji porozumiewawczej Klubu pracy i Zw. naprawy Rzplitej z udziałem bezpartyjnego medjatora. Omówiona będzie sprawa taktyki wyborczej obu stronnictw, kwestje kandydatur natomiast są przedwczesne, gdyż mogą być zdecydowane dopiero w porozumieniu z organami centralnymi.

Sprawa udziału N. P. R. lewicy w tym zespole jest bardzo drażliwa. O przeprowadzeniu własnego kandydata trudno mówić wobec spodziewanego bardzo wysokiego dzielnika wyborczego (około 30.000 głosów) i słabych rezultatów, osiągniętych przy ostatnich wyborach do władz komunalnych w Łodzi. Enperowcy uważają jednak, że ustąpienie ze szrank wyborczych ich firmy w naszem mieście byłby ostatecznem przypieczętowanie klęski i dlatego mimo beznadziejności położenia N. P. R. lewica musi zgłosić własną listę.

Prawica narodowa gotuje się do wyborów bardzo energicznie i zorganizowała już swój okręg wyborczy.

Odezwa wyborcza

polskiego obozu gospodarczego we Lwowie.

Lwów, 21 grudnia.

Komitet wyborczy polskiego obozu gospodarczego we Lwowie ogłosił dziś odezwę do obywateli stanu średniego w sprawie zbliżających się wyborów do ciał ustawodawczych. Odezwa podkreśla dążenie obozu gospodarczego do zjednoczenia na gruncie wzmocnienia mocarstwowego stanowiska państwa przez ofiarną współpracę z wielkim budowniczym Polski marszałkiem Piłsudskim oraz podnosi konieczność uzyskania przez miasta liczniejszego niż dotąd zastępstwa w ciałach prawodawczych. Polski obóz gospodarczy zgodnie ze wskazaniami listu pasterskiego, żądać będzie od swych posłów by w działalności kierowali się dobrem i korzyścia państwa i obywateli, a nie partji. Odezwę tę podpisali b. minister Stesłowicz, b. wiceprezydent miasta Chlamtacz, prezes izby rękodzielniczej Pammer, wiceprezes izby przemysłowej Heflinger i in.

Blok wyborczy P. P. S. z Niem. Soc. Partją Pracy w Łodzi.

Na pierwszem miejscu listy socjalistycznej figurować będzie pepesowiec, na drugiem—socjalista niemiecki.

Warszawski kores. „Republiki" (B) telefonuje:

Wczoraj po południu zebrał się C. K. W. P. P. S. i obradował do późnego wieczora.

Przedmiotem obrad była sprawa taktyki przy zbliżających się wyborach.

Omawiano już sprawy personalne, jak obsadę poszczególnych okręgów, kandydatami na posłów.

W obradach brał udział również prezydent m. Łodzi p. Ziemiecki.

Dłuższą dyskusję wywołała sprawa spółpracy z partjami socjalistycznemi niemieckiemi i żydowskiemi.

W rezultacie postanowiono NA TERENIE ŁODZI, PRZYSTĄPIĆ DO WYBORÓW SPÓLNIE Z SOCJALISTAMI NIEMIECKIEMI podobnie jak się to stało na terenie Górnego Śląska.

Warunki pozostały jeszcze do omówienia.

Wiadomo nam jednak, iż na wspólnej liście socjalistów w Łodzi na pierwszym miejscu stać ma członek P. P. S., na drugiem zaś socjalista niemiecki b. poseł Kröning.

Oprócz tego dla drugiego socjalisty niemieckiego z Łodzi, b. posła Zerbego rezerwowane będzie miejsce na liście państwowej P. P. S.

Dalsze rokowania w sprawie spólnej listy socjalistów będą się toczyć już w Łodzi, a jutro w Warszawie prowadzone będą rozmowy na temat spólnego wystąpienia P. P. S. z socjalistami żydowskiemi, a przedewszystkiem z Bundem.

Protest P. P. S.

przeciw mianowaniu p. Cara głównym komisarzem wyborczym.

Warszawski koresp. „Republiki" (B) telefonuje:

Dowiadujemy się, iż P. P. S. postanowiła wystąpić z protestem przeciw mianowaniu wiceministra Cara—głównym komisarzem wyborczym. Protest będzie miał miejsce na łamach „Robotnika".

Powodem protestu jest fakt, iż art. 16 ordynacji wyborczej przewiduje, iż główny komisarz wyborczy ma być mianowany przez prezydenta Rzeczypospolitej z pośród 3 kandydatów przedstawionych przez zebranie prezesów sądu najwyższego.

Prezydent Rzeczypospolitej mianował innego kandydata a mianowicie wiceministra Cara.

[O] kapitulacji Zinowjewa

[O]pozycjoniści godzą się z uchwałami partji.

Moskwa, 21 grudnia.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Kapitulacja grupy opozycyjnej Ka[me]niewa i Zinowjewa wzbudziła tu nie[m]ałe [wra]ż[eni]e. W memorjale swym z 3 grudnia [gru]pa żądała od kongresu przyjęcia z [p]owrotem wydalonych opozycjonistów [i pr]awa propagandy swych poglądów w [rama]ch statutu partji. Po tygodniu 10 [gru]dnia grupa zrzekła się propagandy, [podtrz]ymując swe stanowisko, że poglądy [jej] są słuszne. 19 grudnia gdy zjazd wy[kluczy]ł ich z partji—opozycja poddaje [się] uznając swe poglądy nietylko za [błęd]ne, ale godne potępienia.

Pałac w Dzikowie spłonął doszczętnie

10 osób zginęło w płomieniach.

Cenna bibljoteka i galerja obrazów pastwą pożaru.

Według dotychczasowych danych o katastrofie w Dzikowie, pożar powstał na strychu, przyczem ogień z błyskawiczną szybkością przeniósł się do pokojów 2-go piętra, a następnie na 1-sze piętro, gdzie w wielkich salach pałacu zajęły się główne zbiory historyczne oraz bibljoteka dzikowska, składająca się z ok. 20.000 tomów, wśród których wiele cennych „białych kruków".

Na ratunek pośpieszyła służba domowa i młodzież szkolna oraz mieszkańcy Dzikowa i Tarnobrzega. W akcji ratunkowej, według dotychczasowych danych, poniosło śmierć 8 osób. Poza tem zginęło 2-ch uczniów gimnazjalnych i kilku robotników. Z pośród kobiet poniosła śmierć kilkunastoletnia seminarzystka. Poza tem kilkanaście osób odniosło cięższe lub lżejsze obrażenia. Rannych przewieziono do szpitala w Tarnobrzegu.

O godz. 1.30 w południe pożar trwał jeszcze. Akcja ratownicza zmierzała do ocalenia przynajmniej tej drobnej zresztą części pałacu, nieobjętej jeszcze ogniem, w której mieszczą się apartamenty Zdzisława hr. Tarnowskiego.

Według ostatnich informacji, dzięki bohaterskim wysiłkom ratujących, udało się ocalić ok. 50 proc. zbiorów.

Kraków, 21 grudnia.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Z Tarnobrzega donoszą, że dziś o godzinie 2.30 nad ranem z nieustalonych dotychczas przyczyn wybuchł pożar w zamku Zdzisława hr. Tarnowskiego w Dzikowie. Prawie cały zamek wraz z bezcennymi zbiorami i bibljoteką spłonął niemal doszczętnie. Uratowano tylko częściowo lewe skrzydło zamku. W pokojach mieszkalnych pałacu przebywały podczas pożaru matka Zdzisława hr. Tarnowskiego, Zofja, i księżna Radziwiłłowa, które zdołano uratować.

Uchwały rady ministrów.

Sprawa płac urzędniczych nie była omawiana.

Warszawa, 21 grudnia.

Dnia 21 b. m. o godz. 5 po poł. odbyło się pod przewodnictwem wicepremjera prof. dr. Kazimierza Bartla posiedzenie rady ministrów. Na posiedzeniu uchwalono projekt rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o organizacji i zakresie działalności władz administracyjnych ogólnych.

Na wniosek min. sprawiedliwości uchwalono projekt rozporządzenia Prez. Rzplitej o aplikacji sądowej w okręgach sądów apelacyjnych: warszawskiego, lubelskiego i wileńskiego.

Rada ministrów uchwaliła projekt rozporządzenia Prez. Rzplitej o przedłużeniu prawa zwłoki art. 5 rozporz. Prez. Rzpl. z 14 maja 1924 r., o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych. Rada ministrów uchwaliła dodatkowe kredyty w budżecie min. poczt i telegrafów na r. 1927/28 w wysokości 3 milj. 290 tys. zł.

Rada ministrów postanowiła przedłożyć Prezydentowi do podpisu dekret w sprawie nominacji p. Szymona Aszkenazego profesorem honorowym uniwersytetu warszawskiego. Sprawa płac urzędniczych będzie omawiana na posiedzeniu rady ministrów w piątek.

Rozstrzeliwanie komunistów w Kantonie.

Japonja wysyła posiłki wojskowe do Chin.

Hankou, 21 grudnia.

W dalszym ciągu odbywają się tutaj aresztowania komunistów i egzekucje. Wczoraj po południu przy okrzykach tłumu „zabić wszystkich komunistów" stracono dwóch mężczyzn i dwie kobiety. Komendant miejscowego garnizonu zwrócił się do generalnego konsula francuskiego z przeproszeniem za pożałowania godne zajścia, jakie wydarzyły się na terenie koncesji francuskiej w czasie rewizji u komunistów.

Tokjo, 21 grudnia.

W związku z sytuacją, wytworzoną w Szanghaju na skutek ostatnich porażek wojsk północnych, krążownik japoński „Nagara" odpłynął z Sasebe do Tsing-Tae z 200 strzelcami morskimi na pokładzie.

Moskwa, 21 grudnia.

Z Hankongu donoszą że konsul sowiecki w Kantonie żyje, lecz znajduje się w areszcie. Natomiast wice-konsul, jak również wielu innych obywateli sowieckich zostali zabici. Lokal konsulatu zdemolowano. Komuniści są w Kantonie masowo rozstrzeliwani.

Władze chińskie w Szanghaju zażądały zlikwidowania tamtejszej placówki Tassa oraz wyjazdu jej korespondenta.

Okrzyki rozpaczy

z tonącego okrętu.

Berlin, 21 grudnia.

Donoszą z Londynu:

Wczoraj rano jeden ze statków transportowych rozbił się na skale Sprand Negske w pobliżu Garrestown. Morze było tak wzburzone, że pomoc była niemożliwa. W świetle reflektorów widziano z brzegów, jak część załogi kurczowo trzymała się masztów. Słyszano wyraźnie wołania o pomoc. W oczach bezradnych widzów okręt zgruchotany poszedł na dno.

Od drutu elektrycznego

zapalił się samolot.

Paryż, 21 grudnia.

Lotnik Delmotte zginął w tragicznym wypadku w niezwykłych okolicznościach.

Lecąc nisko nad ziemią zawadził skrzydłem samolotu o drut elektryczny, wskutek czego samolot stanął w płomieniach. Pilot nadaremnie usiłował wyskoczyć z aparatu.

Pod szczątkami samolotu znaleziono zwęglone ciało Delmotte'a, spadochron był rozpostarty i napół spalony.

Burze i śniegi w Europie.

Berlin, 21 grudnia.

Mała, samotna wysepka Rujen, położona między Rugją a brzegiem niemieckim od 14 dni jest zupełnie odcięta od świata. Mieszkańcy są bez żywności, w sytuacji rozpaczliwej. Aby przedostać się do jedynej na wyspie studni, trzeba przekopywać się przez wały śniegu dwumetrowej wysokości.

Parowiec „Thiessow" podjął próbę dostarczenia żywności na wysepkę, o czem powiadomiono mieszkańców radjofonicznie.

Bukareszt, 21 grudnia.

Wielkie zaspy śnieżne utrudniają ogromnie ruch pociągów, które przychodzą na miejsce przeznaczenia nieraz z wielkiem opóźnieniem. Między innymi express simploński przybył wczoraj do Bukaresztu z 9-cio godzinnem opóźnieniem. Po Dunaju idzie kra.

Wiedeń, 21 grudnia.

Dzisiejszej nocy temperatura wynosiła tu 21 st. Jest to najniższa temperatura, jaką zanotowano we Wiedniu od 24-ch lat.

Graz, 21 grudnia.

„Tagespost" donosi z Lubiany, temperatura wynosiła tam ubiegłej nocy 22 st. a w Zagrzebiu—20 st. C.

Bukareszt, 21 grudnia.

Z powodu zamarznięcia Dunaju żegluga na tej rzece została wstrzymana.

OŚWIADCZENIE.

W związku z potwarzą rzuconą na nas pr... pp. Lejzera Passa, Franciszka Safianowskiego, Szlamę Flamholza, mieszkańców Głowna, pr... wprowadzenie w błąd sprawozdawcy sądowego, który napisał artykuł p. t. „Pan burmistrz, sekretarz i radca", pociągamy oszczerców do odpowiedzialności sądowej.

(—) W. Stępniewski
(burmistrz m. Głowna)
(—) H. Rynkowski
(sekretarz magistratu).

Głowno, dnia 21. XII. 1927 r.

ILUSTROWANA **REPUBLIKA** 22 grudnia 1927 r.

Błąd taktyczny.

Na prawem skrzydle frontu wyborczego zapanował dość znaczny ruch. Po odezwie biskupów i 118 „bezpartyjnych“ endeków, ukazała się, po raz pierwszy od chwili odrodzenia państwa polskiego, enuncjacja programowa t. zw. sfer gospodarczych.

Biskupi, a za nimi Obwiepol, nawołują do utworzenia bloku jedności chrześcijańskiej, „sfery gospodarcze“ zaś propagują ideę... solidaryzmu społecznego.

Przedewszystkiem trzymajmy się zasad ścisłości: „sfery gospodarcze“ jest określeniem zbyt ogólnikowem. Przecież można pod nie podciągnąć wszystkie stany i klasy, z wyjątkiem może urzędników państwowych i wojska.

A więc mówiąc wyraźnie odezwa nie jest podpisaną przez żadną „sferę“, lecz poprostu przez wielki przemysł, rolnictwo, górnictwo, handel i finanse, popularnie zwanych „Lewiatanem“.

Ogłoszenie creda wyborczego przez powyższe koła przy obowiązującem u nas prawie wyborczem, kiedy działa liczba, a nie waga gospodarcza, jest niezwykle znamienne dla przeżywanych czasów.

***

Niedawno wyświetlano w jednem z kin łódzkich słynny film „Metropolis“. W filmie tym kapitał („sfery gospodarcze“) występuje w roli g ł o w y społeczeństwa, a robotnicy stanowią r ę c e tegoż organizmu. Między głową a rękami musi istnieć zgoda, ale te dwa organy jednego ciała nie mogą się w żaden sposób porozumieć, wobec czego pośredniczy w tym zatargu — s e r c e.

Taka jest koncepcja filmu, jego idea przewodnia. Idea ta istnieje, jako dążenie do solidaryzmu społecznego i na tem oparte jest obecne wystąpienie Lewiatana, który szuka b e z p o ś r e d n i e g o porozumienia z pracą.

Odezwę tę uważamy za błąd—nie tylko dla postulatów, w niej zawartych, które w obecnej sytuacji politycznej bądź co bądź nadają się do dyskusji — ale dlatego w pierwszym rzędzie, że hasło solidaryzmu, głoszone przez pp. Wierzbickiego, Steckiego, Lubomirskiego i t. p. nie może w szerokich sferach społeczeństwa wzbudzić zaufania, a je raczej dyskredytuje. —

Pewien takt, elementarna zręczność społeczna wymaga, aby Lewiatan nigdy nie występował sam, bez osłony, bez pośredników. Tym pośrednikiem rzadko wprawdzie bywa serce, jak to się dzieje w filmie „Metropolis“, ale natomiast bardzo często rolę tę przyjmuje na siebie inteligencja, stanowiąca ten złoty „środek“ społeczny, albo partja polityczna, nie zdradzająca nigdy przed opinją publiczną, a zwłaszcza przed masą wyborców istotnego jej zadania obrony interesów kapitalistycznych...

To też „sojusz konia z jeźdźcem“ nie dojdzie oczywiście do skutku i odezwa „sfer gospodarczych“ nie będzie miała żadnych praktycznych (w sensie wyborczym) skutków, może natomiast pogłębić antagonizmy społeczne, nastrajając podejrzliwie nawet ten odłam inteligencji, który zasadniczo z ideą solidaryzmu społecznego sympatyzuje.

W filmie „Metropolis“ idea zgody i harmonji między kapitałem a pracą została jednak dowcipniej rozwiązana. Widocznie Lewiatan nie zechciał skorzystać z pośrednictwa „serca“, któreby mu przedewszystkiem nakazało — dyskretne milczenie.

A szkoda! Bo brak taktyki jest w życiu politycznem taką samą wadą, jak brak... s e r c a w życiu prywatnem.

TADEUSZ GÓRSKI.

Po trzeciej-czwarta

Opozycja komunistyczna organizuje nową międzynarodówkę.

Prasa sowiecka poświęca ostatnio wiele miejsca sprawie projektu, wysuniętego przez komunistyczne ugrupowania opozycyjne, a zmierzającego do utworzenia nowej, czwartej międzynarodówki. Organ opozycjonisty Maslowa, członka niemieckiej grupy opozycyjnej, — „Fahne des Komunismus“, podając projekt ten do wiadomości publicznej, zaznaczył, iż **nowa międzynarodówka byłaby organizacją lewego skrzydła Kominternu.**

Rozpatrując projekt opozycjonistów, „Krasnaja Gazeta“ pisze, że „plan organizacji czwartej międzynarodówki nie jest dla nas (dla grupy Stalina przyp. redakcji) niespodzianką. Od chwili, kiedy na widowni ukazała się „nowa opozycja“, to jest od 14-go zjazdu partji komunistycznej, emisarjusze opozycji rosyjskiej podróżują po rozmaitych krajach, nawiązując kontakt ze wszystkiemi przez międzynarodówkę komunistyczną odtrąconemi elementami. Przytem chwali się opozycja, — pisze „Krasnaja Gazeta“, — że w państwach, posiadających silne organizacje komunistyczne, udało jej się stworzyć „masowy ruch opozycyjny“. Do państw takich należą, — zdaniem opozycjonistów, — w pierwszej linji: **Niemcy, Francja, Włochy i Czechosłowacja.**

Wiele uwagi poświęca „Krasnaja Gazeta“ charakterystyce elementów opozycyjnych w Czechosłowacji, pisząc, że w skład jej wchodzą po pierwsze elementy, które jawnie zupełnie porzuciły już obóz komunistyczny, po drugie zaś grupy i jednostki, kóre do tego samego celu zmierzają drogą okrężną poprzez „radykalizm“ i „lewicowość“. Podobny zresztą stan rzeczy panuje, — według „Krasnej Gazety“, — i w innych państwach, posiadających organizacje opozycyjne.

Do pierwszej kategorji działaczy opozycyjnych, a więc do tych, którzy rekrutują się z pośród elementów, nie utrzymujących już żadnego kontaktu z partją komunistyczną „Krasnaja Gazeta“ zalicza byłego wiceprezydenta miasta Pragi, d-ra Skalę, „nie przestrzegającego dyscypliny partyjnej i ignorującego decyzje frakcji komunistycznej tylko dlatego, by móc utrzymać nadal dobre stosunki z ławnikami i urzędnikami burżuazyjnemi, za co też trzeba było wykluczyć go z partji dalej „dezertera“ Hulę, działacza austrjackiego Frey'a, komunistów francuskich Monnet i Souvarin'a i innych.

Te grupy opozycyjne, — podkreśla „Krasnaja Gazeta“, — nie są jednak zbyt liczebne i dlatego dla partji groźnego niebezpieczeństwa nie przedstawiają, inaczej ma się rzecz z drugą kategorją opozycjonistów, rekrutującą się, jak już powyżej zaznaczono, z elementów, zdążających do zerwania z komunizmem „drogą okrężną“. Elementy te stanowią „główne masy“ opozycji, a są one kierowane przez mieńszewików, działających pod hasłem „lewicowości“. Z tym typem „opozycjonisty komunistycznego“ spotkać się można najczęściej w Niemczech (Ruth Fischer, Urbans, Katz i w. i.).

„Krasnaja Gazeta“ pisze dalej: „Z tymi właśnie dezerterami którzy jawnie zupełnie przeszli do obozu oportunizmu i mieńszewizmu, z najrozmaitszymi tymi Skalami i Hulami w Czechosłowacji, z Souvarinami Monnet'ami we Francji, z Frey'ami w Austrji, z Rolandami-Holstomami w Hollandji i z „przybranemi piórami radykalizmu“ grupami Maslowa, Ruth Fischer, Urbansa, Szolema, Korsza, Szwarca i Katza w Niemczech, Treint we Francji i Michalca w Czechosłowacji — chcą Trockij i Zinowiew zorganizować 4-tą międzynarodówkę.

Moskiewscy zwolennicy 3-ej międzynarodówki z ironją rzekomo spoglądają na plany, uważając, iż są one zgóry skazane na niepowodzenie. Grupa Stalina jak pisze „Krasnaja Gazeta“, — z zupełnym spokojem oczekiwać może dalszego rozwoju wypadków, związanych z niefortunnemi próbami opozycji.

R.

Rzemieślnicy wielkopolscy

wyrażają gotowość spółpracy z rządem marszałka Piłsudskiego.

Poznań, 21 grudnia.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Dziś odbył się tu nadzwyczajny zjazd delegatów zjedn. cech. samodz. rzemieślników i przemysłowców nacz. zawod. organizacji Wielkopolski. Po dyskusji uchwalono zasadniczą deklarację w sprawie wyborów do ciał ustawodawczych. W deklaracji tej przedstawiciele rzemiosła i przemysłu wysuwają hasło wzmocnienia potęgi państwa przez intensywny rozwój życia gospodarczego. **Za konieczną uważa zjazd współpracę z rządem, współdziałanie nad dalszym rozwojem poszczególnych gałęzi życia gospodarczego Polski.** Drogę ku temu widzi zjednoczenie w konieczności wzmocnienia władzy wykonawczej w państwie przez rozszerzenie uprawnień i powagi oraz autorytetu Głowy Państwa przez wzmocnienie atrybucji władzy rządowej i zapewnienie wszystkim grupom gospodarczym kraju odpowiedniego udziału w decydowaniu o najdonioślejszych zagadnieniach gospodarczych państwa. Przebudowa ustroju państwowego winna odbyć się po linji takich zmian konstytucji które eliminowałyby z życia politycznego Polski przewagę pierwiastków partyjnych, tworząc podstawę do solidarnej pracy całego narodu.

Przyjaźń polsko-estońska.

Deklaracja nowego rządu estońskiego.

Tallin, 21 grudnia.

Nowy prezydent ministrów estońskich, Tonnisson, oraz minister spraw zagranicznych, Rebane, złożyli w sejmie deklarację o ogólnej zagranicznej polityce Estonji.

Deklaracje równobrzmiące w sprawach polityki zagranicznej podkreślają, że niezmieniona i niewzruszona dotąd **współpraca przyjazna z Polską ma być planowo i celowo rozwijana także przez nowy rząd estoński, ponieważ niepodległa Estonja posiada cały szereg interesów wspólnych z Polską.** Rząd Tonnissona wyraża daleko idące zadowolenie z powodu zniesienia stanu wojennego między Polską i Litwą. Fakt ten—stwierdzają deklaracje—niewątpliwie nie przeminie bez głębokiego wpływu na rozwój idei związku państw bałtyckich, którego celem główn. jest zabezp ecz. pokoju na wschodzie europejskim. Minister Rebane specjalnie podkreślił, że polsko-estońska przyjaźń wytrzymała wszystkie próby i wszelkie trudności.

W sprawie stosunku do Sowietów oświadczył premjer Tonnisson i minister Rebane, że rząd estoński pragnie uregulować stosunki gospodarcze na podstawie wzajemnego poszanowania obustronnych interesów. Wzajemne zaufanie powinno jeszcze wzrosnąć. Rozwój normalnych stosunków z Sowietami jest wdzięcznem zadaniem, o którem powinien pamiętać tak Tallin, jak Moskwa.

Co się tyczy Łotwy, to nowy rząd estoński pragnie pogłębić współpracę sojuszniczą z Łotwą i przeprowadzić unję celną.

Serdeczne stosunki winny panować z bratnim narodem finlandzkim, do którego zbliżenie ma być jeszcze w dalszym ciągu pogłębione i wzmocnione.

Od Niemiec, spodziewa się, nowy rząd e[illegible] traktowania kupieckiego sprawy rokowań handlowych. Nie należy mieszać do rokowań handlowych momentów politycznych.

Reszta deklaracji rządowej obejmuje dziedzinę obrony kraju i przewiduje przeprowadzenie jednorocznej służby w wojsku od jesieni 1928 r., utrzymanie porządku i bezpieczeństwa w kraju, rozwój samorządu szkolnictwa i t. d.

Deklaracja została w parlamencie estońskim przyjęta z wielką satysfakcją i ogólnem uznaniem.

Socjaliści gdańscy

domagają się porozumienia z Polską.

Gdańsk, 21 grudnia.

Wczoraj zakończyły się tu narady poszczególnych stronnictw mieszczańskich, prowadzone od kilku tygodni, a zmierzające do utworzenia nowego senatu, opartego na koalicji mieszczańskiej z wykluczeniem socjal-demokratów. Inicjatywa do tych rokowań wyszła ze strony nacjonalistów niemieckich, którzy przedewszystkiem nie chcą dopuścić do udziału w senacie wolnego miasta socjal-demokratów. Narady te nie przyniosły jednak żadnych wyników, wobec czego w najbliższych dniach rozpoczną się rokowania pomiędzy przedstawicielami niemiecko-katolickiego centrum, niemieckich liberałów i socjal-demokratów, w celu utworzenia nowej koalicji, złożonej z tych stronnictw.

W związku z tem organ socjal-demokratów „Danziger Volksstimme“ ogłasza wysuwany przez socjal demokratów program, z którym weszliby oni do nowego senatu. Socjal-demokraci domagają się przedewszystkiem usunięcia obecnych nieodpowiedzialnych senatorów i powołania senatorów odpowiedzialnych przed sejmem, porozumienia z Polską przeprowadzenia kilka z gwarantowanych konstytucją ustaw robotniczych, jak ustawy o izbie pracy, o sądach zawodowych i t. p.

Machinacje niemieckie

przeciw wwozowi węgla polskiego.

Berlin, 21 grudnia.

Prasa donosi, że w rokowaniach warszawskich Niemcy oznajmiłyy gotowość przyznania Polsce prawa wywożenia do Niemiec 200.000 ton węgla, Polska żąda jednak kontyngentu 350.000 ton.

Proponowany Polsce kontyngent— pisze następnie nacjonalistyczny „Der Tag“—oznacza pozbawienie pracy 7.000 górników niemieckich, kontyngent zaś żądany przez Polskę zwiększyłby tę liczbę do 12.000.

Dowodzenia organu nacjonalistycznego obala doniesienie „Vossische Zeitung“, które stwierdza stały wzrost zbytu węgla niemieckiego, pomimo depresji panującej na rynku światowym.

Budowa nowych okrętów

wojennych we Francji.

Paryż, 21 grudnia.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Uchwalona dziś przez izbę druga część programu morskiego przewiduje budowę jednego krążownika, 6iu kontrtorpedowców, pięciu łodzi podwodnych pierwszej klasy, jednej łodzi podwodnej do zakładania min i dwuch kanonierek. Całość kredytów na ten cel, w wysokości 885 miljonów franków, rozłożona zostaje na budżety od 1927 do 1932 r.

Dziennikarze polscy, niemieccy i żydowscy

połączyli się w jednej organizacji zawodowej.

Pomiędzy polskim Syndykatem dziennikarzy a związkiem dziennikarzy żydowskich w Łodzi podpisany został protokół, na mocy którego dziennikarze żydowscy przyłączyli się do Syndykatu, tworząc w nim autonomiczną sekcję. Dziennikarze niemieccy wstąpili do Syndykatu już dawniej. W ten sposób Syndykat stał się reprezentacja zawodową całego dziennikarstwa w Łodzi. Identyczne połączenie nastąpiło już w Warszawie i Krakowie, zaś proces ten odbywa się również w innych miastach Rzeczypospolitej.

Bez paszportów i wiz

podróżują obywatele na zachodzie

Na międzynarodowej konferencji paszportowej odbytej kilka miesięcy temu z inicjatywy Ligi narodów, delegacja polska wysunęła cały szereg bardzo liberalnych i daleko idących wniosków w sprawie zupełnego zniesienia paszportów zagranicznych i wiz.

I mimo to, mimo, że właśnie delegacja polska te wnioski wysunęła, nie zrobiono u nas dotąd żadnych kroków w celu urzeczywistnienia swych postulatów w tej sprawie.

A tymczasem w państwach zachodnio-europejskich, pomyślano poważnie o tej sprawie.

Czechosłowacja, Austrja, Niemcy, państwa skandynawskie, Anglja, i in. zawarły już umowy między sobą, które znoszą przymus paszportowy i wizowy dla swych obywateli udających się z jednego państwa do drugiego.

Kiedy Polska zdobędzie się nareszcie na zniesienie muru chińskiego oddzielającego nas od całego świata kulturalnego? Przed wojną przymus paszportowy istniał w Europie wyłącznie w carskiej Rosji. Czyżby Polska chciała objąć spuściznę po carskich biurokratach?

MAŁY KINEMATOGRAF DOMOWY.

Mamy do zanotowania fakt o doniosłem znaczeniu wychowawczem, a mianowicie: pojawienie się na polskim rynku udoskonalonego małego kinematografu domowego i szkolnego wynalazku Pathe, w niczem nie ustępującego kinematografom dużym. Aparat ten daje możność poglądowego zaobserwowania w domu lub szkole zjawisk z różnych dziedzin naszego życia oraz świata przyrodniczego, poznania krajów z ich kulturą oraz zwyczajami, i wreszcie miłego spędzenia czasu na oglądaniu żywych obrazów o treści wesołej i komicznej w wykonaniu artystów światowej sławy, słowem dostarcza nam wierne odbicie rzeczywistości. Kinematograf domowy w stosunkowo krótkim czasie zdobył sobie ogólne uznanie sfer wychowawczych i szerokich kół społeczeństwa dzięki niezwykle praktycznej konstrukcji i niskiej cenie, rywalizując skutecznie z dotychczas używanymi projektorami o miernej wartości.

Kamera do dokonywania własnoręcznych zdjęć kinematograficznych jest niejako uzupełnieniem kinematografu domowego, gdyż pozwala na uwiecznienie na filmie epizodów z życia własnego i otoczenia. Powyższe aparaty kinematograficzne są do nabycia w firmie J. Morgenstern w Łodzi, Piotrkowska 47, gdzie dla zainteresowanych odbywają się bezpłatne pokazy z objaśnieniami.

WESOŁE I PRZYJEMNE DNI ŚWIĄTECZNE

dają się osiągnąć tylko przy absolutnie pogodnym nastroju, który znów — jak to stwierdzili już dawno lekarze — ściśle zależny jest od stanu zdrowia człowieka.

Cóż jednak więcej wpłynąć może na zdrowie niż odpowiednie odżywianie się. Dlatego też powinniśmy zwracać baczną uwagę na to co spożywamy w okresie świątecznym.

Szklanka herbaty — tego codziennego napoju naszego — musi krzepić nasze nerwy nie zaś osłabiać je, musi swym smakiem pobudzać apetyt, aromatem zaś wytwarzać w nas dobry, wesoły i energiczny nastrój.

Wszystkie te zalety zjednoczone są w jednym tylko gatunku herbaty — Lipton'a, najpopularniejszym napoju Anglji i ostatnio najulubieńszym gatunku całej Polski.



GRUDZIEŃ
22
Czwartek

Dziś Honorata M
Jutro Wiktorji P.

Wschód słońca 7.42
Zachód o g. 15.27
Wschód ks. g 6.39
Zachód ks. g 14.54
Długość dnia 7.43
Ubyło dnia: 0.16

Mróz zelżał.

Święta będą łagodne.

W ciągu ubiegłej doby mrozy w północnej część oraz środkowej kraju znacznie zelżały, natomiast na południu utrzymały się w dalszym ciągu.

Wczoraj o godz. 8 rano w Warszawie było 10 stopni mrozu, w Gdyni 4, Mołodecznie 7, Białymstoku 7, Poznaniu 11, Pińsku 9, Krakowie 14, Cieszynie 17, Lublinie 11, Wilnie 8, Brześciu 9, Zakopanem 25, Morskiem Oku 24: Śnieg spadły: w Warszawie 5 cm., Lwowie 36 cm., Pińsku 15 cm., Gdyni 22 cm., Krakowie 20 cm., Wilnie 19 cm., Lublinie 17 cm., Zakopanem 27 cm., w Morskiem Oku 26 cm.

W Łodzi o godzinie 8 rano zanotowano 10 stopni poniżej zera, o godzinie 12-ej w południe—8 stopni, o godzinie 7-ej wieczór—9 stopni mrozu.

***

Zagranicą mrozy w dalszym ciągu trwają. O godzinie 8 rano w Berlinie było 13 stopni mrozu. Monachjum 13 stopni, Hamburgu 14, Szwajcarji w Zurychu 6, Bernie 5, Lugano 5, w Norwegji najniższa temperatura w Dombaas 23, i w Ona najwyższa temperatura 1.

Święta w urzędach.

Biura będą czynne w sobotę do 12 w południe.

We wszystkich urzędach państwowych cywilnych i wojskowych zajęcia w sobotę dnia 24 b. m. kończą się o godzinie 12 w poł. i wznowione zostaną we wtorek rano.

***

Biura magistratu czynne będą w sobotę do południa, tak samo kasa chorych i w obu tych instytucjach pozostaną dyżury jedynie w pogotowiu ratunkowem oraz w instytucjach leczniczych.

***

Poczta czynna będzie w sobotę normalnie, w niedzielę będzie całkowicie nieczynna a w poniedziałek urzędowanie odbywać się będzie w godzinach od 9 do 11 przed południem.

Roznoszenie listów odbywać się będzie normalnie w poniedziałek.

***

Tramwaje miejskie zjadą do remizy w sobotę o godzinie 7 wieczór, w niedzielę będą całkowicie nieczynne i uruchomione zostaną w poniedziałek nad ranem. (b).

Baczność, rocznik 1907.

Kto ma się zgłosić jutro.

W dniu jutrzejszym winni stawić się dla rejestracji w lokalu przy ulicy Traugutta 10, mężczyźni rocznika 1905, zamieszkali w obrębie komisarjatów policji 8, 9 10, 11, 12, 13 i 14.

Do rejestracji winni stawić się zamieszkali stale na terenie m. Łodzi, albo też nie mający stałego miejsca zamieszkania na terenie Rzplitej, a przebywający czasowo w Łodzi w okresie od 16 listopada do 23 grudnia, albo przebywający czasowo w Łodzi, a nie mogący z jakichkolwiek powodów zgłosić się do rejestracji w gminie, w której stale zamieszkują. (b).

Kto chce jechać do Zakopanego

musi być przygotowany na wyjątkowe męki podróży w ścisku i tłoku.

Władze kolejowe mało się tą sprawą przejmują.

Na święta Bożego Narodzenia stale wyjeżdża do Zakopanego kilka tysięcy osób. W roku ubiegłym obliczono, iż liczba gości dosięgła 10 tysięcy, w roku bieżącym zaś spodziewana jest niemniejsza ilość.

Dzieje się tak corocznie i w związku z tem towarzystwa turystyczne stale apelowały do władz kolejowych, aby w okresie ferji świątecznych, t. j. od 15 grudnia do 15 stycznia wprowadzono

nadzwyczajne pociągi pośpieszne

z Warszawy przez Koluszki do Zakopanego.

Zarząd dyrekcji kolejowej uruchomił wprawdzie przy pociągach krakowskich odchodzących z Warszawy specjalne wagony bezpośrednie do Zakopanego. W piątek i sobotę nadto kursować będą na linji tej

specjalne wagony zakopiańskie.

Uruchomienie jednak dodatkowych pociągów w ciągu kilku dni przedświątecznych jest zupełnie niewystarczające i zmusza osoby jadące do Zakopanego do odbywania podróży w niezwykłych zaiste warunkach.

Nawoływania te, jak również prosby prywatne pozostały bez echa i oto jak wygląda obecnie podróż do stolicy Podhala.

Uruchomiono wprawdzie, jak już zaznaczyliśmy, wagony zakopiańskie, ale w ten sposób, iż nocny pociąg pośpieszny wychodzący z Warszawy przez Koluszki do Krakowa o godzinie 11 wieczorem ma

zaledwie 2 wozy bezpośrednie

do Zakopanego: wóz sypialny oraz wóz z przedziałami 1, 2 i 3 klasy. Tyleż wagonów bezpośrednich posiadają i inne pociągi.

Z samej Warszawy wyjeżdża obecnie przed świętami tym pociągiem kilkaset osób dziennie. Zajmują one wobec tego nietylko wagony bezpośrednie, lecz szczelnie wypełniają wszystkie wozy, które w Krakowie pozostaną na stacji. Na tem jednak nie koniec.

Z Łodzi bowiem wyjeżdża dziennie również kilkadziesiąt osób, które jadą stąd o godzinie 11.45, by „złapać" w Koluszkach nadjeżdżający z Warszawy pociąg.

Wówczas rozpoczyna się dla podróżnych

istne piekło.

Podróżny, który dotarł do Koluszek z zamiarem jazdy do Zakopanego, nie zrezygnuje z tego zamiaru i nie pozostanie na dworcu. Rozpoczyna więc szturm do wagonów, szczelnie napchanych ludźmi, jak śledzie w beczkach.

Rozlegają się początkowo krzyki protestu. No bo jakże?! Przecież się już wszyscy duszą, nogi bolą, ścisk okropny, nie do zniesienia, więc jakże tu wpuścić nową falę ludzką. Gdzież się pomieszczą?

Po krzykach protestu, początkowo sporadycznych, rozlega się już głośna kłótnia. Przekleństwa krzyżują się w powietrzu. Zdyszani, spoceni (na mrozie) ludzie łokciami jednak torują sobie drogę i wreszcie są już w środku. Jakim cudem się pomieścili — niewiadomo, jak również niewiadomo czy ściany wozów wytrzymują tak wielki napór.

Człowiek jednak przyzwyczaić się może do wszystkiego. Pociąg rusza dalej. Biada tym, którzy siedzą, a muszą zejść na jakiejkolwiek stacji przed Krakowem. Zdaje się, że usiłowania ich są zupełnie niecelowe — muszą dojechać do końcowej stacji.

Wreszcie po nieprzespanej i spędzonej w okropnych warunkach nocy pociąg zatrzymuje się w Krakowie. Wagony przeznaczone do Zakopanego idą dalej, reszta zostaje odczepiona. Niema mowy o tem, by tak wielki tłum ludzi dostać się mógł

do jedynego wozu,

do sypialnego bowiem nikogo nie wpuszczają.

Dwie i pół godziny tedy trwa wyczekiwanie na pociąg pośpieszny z Krakowa do Zakopanego od godz. 5.45 do 8.20 rano. Wreszcie przy ukazaniu się na peronie pociągu, znów powtarzają się sceny z Koluszek, znów toczy się walka o zdobycie miejsc w pociągu złożonym zaledwie z 5 wagonów.

Pasażerowie zapełniają wszystkie przedziały, kurytarze i odbywają dalszą podróż trwającą pięć godzin stojąc na stopniach.

Jest to tylko powierzchowny opis tych scen dantejskich, jakie mają miejsce na szlaku od Koluszek do Zakopanego. Kto tego nie widział i nie przeżył — ten z trudem tylko urobi sobie o tem piekle jakie takie pojęcie.

A dyrekcja kolejowa wcale się tą sprawą nie przejmuje. Niebywały tłok na tym szlaku obudził ją wprawdzie z drzemki, uruchomiła więc specjalne wozy i uważa czynność swą za spełnioną.

Tak jednak nie jest. Nie chodzi bowiem o wagony bezpośrednie, których jest zbyt mało, lecz o specjalny, nadzwyczajny pociąg pośpieszny, bezpośredni do Zakopanego, na cały czas ferji, t. j. na miesiąc, a nie na kilka tylko dni.

Uważamy sprawę tę za bardzo pilną i aktualną, którą należy się zająć niezwłocznie.

SUM.

Olbrzymi pożar fabryki.

Spłonęła doszczętnie przędzalnia M. Fogla.

Wczorajszy „Express" przyniósł wiadomość o olbrzymim pożarze, który wybuchł w przędzalni M. Fogla przy ulicy Trębackiej 2.

O godzinie 11-ej min. 20, robotnicy pracujący na parterze dwupiętrowego budynku fabrycznego zauważyli kłęby dymu wydobywające się z jednej z sal fabrycznych.

Przeraźliwy okrzyk: „Pożar" zelektryzował wszystkich robotników, zatrudnionych w całej fabryce, którzy zdołali się uratować, wychodząc bocznemi schodami.

Kierownik fabryki, pobiegł do telefonu, by wezwać straż ogniową, a tymczasem straszliwy żywioł rozszerzał się z błyskawiczną szybkością.

Przybyłe I, II, III, IV, V, X i VI oddziały straży ogniowej do godziny 2.30 pracowały z niezmordowaną energją. Już o godzinie 12.30 zdawało się, iż niszczycielski żywioł został opanowany, gdy nagle z okien drugiego piętra ponownie buchnęły płomienie, które objęły dach i przeniosły się na dolne piętra.

Strażakom zabrakło tym razem wody, którą sprowadzano z browaru Andstadta, a nawet z fabryki Poznańskiego przy ulicy Ogrodowej.

Nim przywieziono wodę, cały gmach znów stanął w płomieniach, które tym razem groziły już przeniesieniem się na przyległą fabrykę Orenbucha, obecnie nieczynną.

Lokalizacja pożaru trwała do godziny 2-ej.

Mimo bohaterskich wysiłków straży, gmach fabryczny został zniszczony. Przepalił się dach i wszystkie podłogi, wskutek czego wszystkie maszyny uległy zupełnemu zniszczeniu.

Z budynku fabrycznego pozostały tylko zgliszcza.

Na miejscu pożaru byli obecni: wojewoda Jaszczołt, komisarz rządu Strzemiński oraz wyżsi oficerowie policji.

Przypuszczalnie pożar spowodowało rozgrzanie się szarpacza.

Straty wynoszą około 400 tysięcy złotych. W fabryce znajdował się wielki zapas przędzy. Przed kilku dniami p. Fogel sprowadził z zagranicy kilka nowych maszyn.

Jak się dowiadujemy fabryka Fogla była zaasekurowana w pięciu towarzystwach na łączną sumę 60 tysięcy dolarów.

Tylko z mieszkań jednoizbowych

nie grozi biedakom eksmisja.

Co poczną ci, którzy na nieszczęście mają dwie izby

Największą katastrofą podczas mrozów zimowych—to przeprowadzka przymusowa na zasadzie eksmisji. Zwłaszcza że wielu eksmitowanych nie może sobie wszak pozwolić na wynajęcie nowego mieszkania i z narażeniem zdrowia i życia musi tułać się po przytułkach lub wręcz koczować pod gołem niebem.

To też liczne zrzeszenia lokatorów wystąpiły z projektem wstrzymania na przeciąg zimy eksmisji niezamożnych lokatorów z mieszkań jedno- i dwuizbowych.

Wprawdzie p.p. sędziowie mają prawo odraczania zasądzonej eksmisji na przeciąg 6 miesięcy to jednak ta ochrona nie zawsze jest dostateczna.

Zwróciliśmy się więc do p. wiceministra sprawiedliwości Cara, z zapytaniem, czy rozporządzenie o eksmisji będzie wydane.

P. wicemin. Car oświadczył, że w dniach najbliższych wydane będzie rozporządzenie powstrzymujące eksmisję z lokali jednoizbowych, co się zaś tyczy lokali większych, to ulgi dla zamieszkujących je lokatorów nie są przewidywane.

Decyzja taka byłaby wielką krzywdą dla ogromnej rzeszy lokatorów, gnieżdżących się wraz z liczną rodziną w mieszkaniach dwuizbowych.

Przed wydaniem rozporządzenia radzilibyśmy małą wycieczkę po dwuizbowych lokalach w Łodzi. Dałaby ona wiele spostrzeżeń, które winny być uwzględnione w projektowanem rozporządzeniu o eksmisji.

Złodzieje nie świętują.

O tem pamiętać winna policja.

Tak się już utarło, że po każdych niemal świętach dorocznych władze śledcze zostają alarmowane meldunkiem o znacznej jakiejś, wyjątkowej kradzieży, będącej cackiem sztuki kasiarskiej.

Jest to zupełnie naturalne, bo w wigilję, w wielką sobotę, lub w sobotę przed Zielonemi Świętami złodzieje rozpocząwszy „pracę" mają na nią zwykle parę dni i nocy czasu, zanim we wtorek poszkodowany się opatrzy.

Oczywiście to samo zapowiada się i teraz przed Bożem Narodzeniem, to też kantory bankierskie, sklepy jubilerskie, większe magazyny manufaktury winny się z tem liczyć i należycie zabezpieczyć.

Jak się dowiadujemy, komendant policji m. st. Warszawy, podobnież jak i lat ubiegłych wydał zarządzenie, aby wzmocniono patrole policyjne, mające czuwać nad dobrem mieszkańców.

Przypuszczamy, że i w Łodzi komenda policji wyda podobne zarządzenie, bardzo aktualne i bardzo ważne.

O ile bowiem dozór będzie dostateczny wszelkie zamierzenia włamywaczy, podkopywaczy i kasiarzy spełzną na niczem.

Co usłyszymy przez radjo

dziś, w czwartek 22-go grudnia!

PROGRAM STACJI WARSZAWSKIEJ.

11.40—12.00 — Komunikaty PAT-a. 12.00 — Sygnał czasu, komunikat lotniczo-meteorologiczny, oraz nadprogram. 12.05—12.30 — Odczyt organizowany staraniem min. W. R. i O. P. dla młodzieży szkolnej p. t. „W250 rocznicę B. Zimorowicza" — wygłosi prof. Tad. Adamczyk. 14.40—15.00 — Komunikaty PAT-a. 15.00—15.20 — Komunikaty: meteorologiczny, gospodarczy, oraz nadprogram. 15.20—16.00 — Przerwa. 16.00—16.25 — Odczyt p. t. „La politique etrangere de la Pologne du mois de novembre" (z cyklu odczytów org. przez min. spraw zagranicznych) — wygłosi dr. Jan Grzymała-Grabowiecki. 16.25—16.40 — Komunikat harcerski. 16.40—17.05 — Odczyt p. t. „Budowa wielkich okrętów" (dział: „Technika i wynalazki") — wygłosi inż. Eugenjusz Porębski. 17.05—17.20 — Komunikaty PAT-a. 17.20—17.45 — „Wśród książek" — przegląd najnowszych wydawnictw. 18.55—19.05 — Komunikaty PAT-a. 19.05—19.15 — Komunikat rolniczy. 19.15—19.35 — Rozmaitości — wypowie p. Lawiński. 19.35—20.00 — Lekcja kursu elementarnego języka angielskiego. Lektorka p. Menuni Gardiner. 20.00—20.30 — Przerwa. 20.30 — Koncert wieczorny. Transmisja z Poznania. W przerwie biuletyn „Messager Polonais" w języku francuskim. 22.00—22.05 — Sygnał czasu i komunikat lotniczo-meteorologiczny. 22.05—22.20 — Komunikaty PAT-a. 22.20—22.30 — Komunikaty: policyjny, sportowy i nadprogram. 22.30—23.30 — Transmisja muzyki tanecznej. 23.30—23.45 — Komunikaty PAT-a.

PROGRAM STACJI ZAGRANICZNYCH.

Wiedeń fala 517.2 m.

11.00 — Koncert. 16.00 — Koncert. 17.00 — Sonata Schuberta na skrzypce i fortepian op. 162 18.00 — Odczyt z dziedziny automobilizmu. 18.30 — Odczyt rolniczy. 19.30 — Otyłość i kuracja odtłuszczająca. 20.40 — Wieczór austrjacki.

Lipsk fala 365.8 m.

12.55 — Sygnał czasu z Nauen. 13.15 — Prasa. Giełda. 17.00—17.55 — Koncert kapeli drezdeńskiej. 18.00—18.30 — Wykład techniczny. 19.30—20.00 — Odczyt: „Czem jest Wiedeń dla kultury niemieckiej. 20.00 — Przepowiednia pogody. Sygnał czasu. 20.15 — Wieczór austrjacki. 22.00 — Prasa. Sport. 22.15 — Muzyka taneczna.

Frankfurt n/M. fala 428.6 m.

11.55—12.00 — Dzwony darmsztadzkie. 15.30—16.00 — Program dla młodzieży. 16.20—17.45 — Koncert. 17.45—18.05 — Wśród książek. 18.30—19.00 — Odczyt: „Religja i poglądy upanishadów. 19.00—19.30 — Radjouniwersytet. Odczyt wydziału zdrowia. 19.30—19.45 — Komunikat gospodarczy. 20.00—20.15 — Odczyt: „Pożywienie roślin". 20.15 — Transmisja z Stuttgartu. Wieczór austrjacki.

Skrzynka do listów.

Szanowny Panie Redaktorze!

W związku z notatką umieszczoną w „Republice" z dnia 21 b. m. dotyczącą powrotu do Związów Kupców, Piotrkowska Nr. 10, 7 członków zarządu, gdzie również i moje nazwisko figuruje, stwierdzam że żadnego pisma do wspomnianego Związku nie wystosowałem. Otrzymałem natomiast list od zarządu Związku Kupców (Piotrkowska 10), zapraszający mnie do ponownego wejścia do zarządu, na który żadnej odpowiedzi nie udzieliłem.

Racz Pan przyjąć wyrazy szacunku i poważania

IZAAK BIALER
radny m. Łodzi.

TEATR, MUZYKA I SZTUKA

TEATR MIEJSKI.

Dziś, w czwartek, po raz ostatni na przedstawieniu wieczorowem „Wyzwolenie" Wyspiańskiego. Ceny popularne.

Jutro, w piątek, premjera wesołej, pogodnej komedji paryskiej znakomitego humorysty francuskiego Tristana Bernarda „Kawiarenka" (Le petit cafe) w reżyserskiem opracowaniu Ko… Tatarkiewicza, z Kazimierzem Szubertem w … wnej, wielce popisowej roli kelnera Alberta.

Repertuar świąteczny zapowiada:

Pierwszy dzień świąt: jedno przedstawienie „Kawiarenka".

Drugi dzień świąt (poniedziałek): trzy przedstawienia: o godz. 12-ej w południe dla dzieci „Czarodziejska fujarka"; o godz. 4 po południu po cenach popularnych „Kredowe koło"; o godzinie 8.30 „Kawiarenka".

TEATR KAMERALNY.

Dziś i jutro świeżo wystawiona komedja w 4 aktach L. Verneuil'a „Radość kochania" z Stefanją Jarkowską i A. Kwiatkowskim w rolach głównych.

W sobotę teatr zamknięty.

W niedzielę świąteczną jedno przedstawienie o godz. 9-ej — „Radość kochania".

W poniedziałek (drugi dzień świąt) o godz. 5 po poł. po cenach zniżonych „Fura słomy", wieczorem o godz. 9-ej „Radość kochania".

WESOŁEK SYLWESTROWY W TEATRZE MIEJSKIM.

W noc Sylwestrową odbędzie się w teatrze miejskim tradycyjny Wesołek Sylwestrowy z udziałem całego zespołu, oraz sił zaproszonych.

Wesołki te co roku — dzięki znakomitemu doborowi programów cieszą się niebywałem powodzeniem. Jak głoszą wieści zakulisowe, tegoroczny wesołek zaćmi humorem, sat… wszystkie dotychczasowe.

Szczegóły tego imponującego widowiska będą podane wkrótce.

TEATR POPULARNY.

Dziś „Chłopi". W piątek na żądanie publiczności wznowioną zostanie tylko na jedno przedstawienie „Gri-Gri" z udziałem znakomitej pary baletowej pp. Desider and Ieza.

W sobotę widowisko zawieszone. Repertuar świąteczny wypełnią: na przedstawieniach wieczorowych „Chłopi". — na przedstawieniach popołudniowych „Betleem polskie" w wykonaniu połączonych chórów tow. śpiew. im. Moniuszki pod reżyserją dyr. Józefa Pilarskiego.

ODCZYT BOY'A.

Zapowiedziany na wtorek, d. 27 b. m. w Filharmonji odczyt Boya-Żeleńskiego, luminarza polskich krytyków literackich, znakomitego z… wcy literatury francuskiej i estety o wybitnej kulturze, na temat „Z walk duszy kobiecej" (… ni de la Fayette i jej arcydzieło) wywołał d… zaciekawienie śród szerokich kół naszej inteligencji, dla której prelekcja tej miary pisarza … Boy jest bezsprzecznie rzadką ucztą ducho… pozostawiającą po sobie głębokie i niezatarte wrażenie. W odczycie tym Boy przedstawi … den z najciekawszych momentów przebudzenia się kobiety na tle epoki 17-go wieku, następnie roztoczy przed słuchaczami historję ruchu kob… cego, zobrazuje ewolucję jaką przeżyła kobieta francuska, aby z kopciuszka w przeciągu … wieku przedzierżgnąć się w panią i władczy… owego mężczyzny, który uczynił z niej niewolnicę.

ODCZYT TADEUSZA WIENIAWY-DŁUGOSZOWSKIEGO

W niedzielę, dn. 25 grudnia o godz. 11 rano w sali Filharmonji wygłosi odczyt znany publicysta i redaktor T. Wieniawa-Długoszowski … temat „Antychryst".

Odczyt ze względu na osobę prelegenta i aktualność tematu budzi żywe zainteresowanie wśród naszego społeczeństwa.

Bilety sprzedaje kasa Filharmonji i biuro „Promień", Piotrkowska 81, w cenie od 50 groszy do 1.50 zł

Weksle płatne 24 b. m.

będą protestowane dopiero we wtorek.

Jak się dowiadujemy, sobota jest dniem nieprotestowym zarówno jeśli chodzi o banki, jak i pocztę.

Weksle płatne w dniu 24 b. m. protestowane będą wrazie niewykupienia ich dopiero we wtorek dnia 27 b. m. (b).

Poczta i telegraf

musi sprawnie funkcjonować podczas wyborów.

Wobec rozpoczętych czynności wyborczych do ciał ustawodawczych ministerium poczt i telegrafów wydało podwładnym sobie urzędom następujące rozporządzenie:

W okresie wyborów do sejmu i senatu ruch pocztowy, telegraficzny i telefoniczny niewątpliwie wzrośnie. Ponieważ sprawne funkcjonowanie poczty, telegrafu i telefonu jest dla technicznego przeprowadzenia wyborów nadzwyczaj ważne, przeto poleca się dołożyć wszelkich starań, aby korespondencja pocztowo-telegraficzna była jaknajrychlej przesyłana i doręczana. Szczególniejszą uwagę należy zwrócić na korespondencję nadawaną przez organa wyborcze i do tychże adresowane. Telegramy organów wyborczych i ich rozmowy telefoniczne powinny być uważane jako służbowe.

Jeszcze pół roku

mogą składy apteczne sprzedawać specyfiki.

Jeszcze w roku 1925 ukazało się rozporządzenie ministra spr. wewnętrznych, — zabraniające składom aptecznym sprzedawania niektórych specyfików lekarskich krajowych i zagranicznych. Rozporządzenie to miało nabrać mocy obowiązującej w dn. 31 grudnja b. r.

Ponieważ zakaz tego rodzaju poważne zachwieje interesami składów aptecznych, specjalna delegacja drogistów udała się do ministra spraw wewnętrznych z prośbą o odroczenie terminu wprowadzenia w życie tego zakazu.

Minister warunkowo przychylił się do tej prośby i zezwolił na handel specyfikami jeszcze przez pół roku, t. j. do 30 czerwca 1928 roku.

Dyżury w aptekach

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: N. Epsztejna (Piotrkowska 225), M. Bartoszewskiego (Piotrkowska 95), M. Rozenbluma (Cegielniana 12), Gorfeina (Wschodnia 54), J. Koprowskiego (Nowomiejska 15). (b).

Jedno posiedzenie—tysiąc złotych.

Sejmik powiatowy zredukował djety członków o połowę.

Dnia 15 b. m. odbyło się w sali rady miejskiej w Łodzi pod przewodnictwem starosty, Aleksego Rżewskiego, posiedzenie sejmiku powiatowego. Posiedzenie zostało zwołane na skutek zarządzenia urzędu wojewódzkiego, celem dokonania wyboru delegatów do okręg. komisji wyborczej. Poza tem postanowiono opodatkować właścicieli autobusów rocznym podatkiem w wysokości od 200—300 zł. ze względu na to, że autobusy niszczą w znacznym stopniu szosy nie ponosząc na ten cel żadnych świadczeń.

Sprawa ta wywołała ożywioną dyskusję przyczem przedstawiciele miast wypowiedzieli się przeciw, natomiast delegaci gmin wiejskich — za wprowadzeniem powyższego podatku. W dyskusji podkreślono znaczenie konkurencyjne autobusów w stosunku do kolejek dojazdowych.

W konkluzji przyjęto dezyderat, zgłoszony przez burmistrza m. Rudy-Pabjanickiej, d-ra St. Bogusławskiego, azeby samorządy miejskie uruchomiały w miarę możności we własnym zakresie linje komunikacji autobusowej. Będzie to czynnikiem normującym potrzeby instytucji samorządowych i ludności powiatu. Dłuższą i ożywioną dyskusję wywołał wniosek starosty o zmniejszenie djet członków sejmiku, wydziału powiatowego i komisji.

Jako motyw przemawiający za obniżeniem djet starosta przytoczył niemożność częstego zwoływania posiedzeń samorządów z uwagi na b. znaczne koszty z tem związane np.:

Jedno posiedzenie sejmiku kosztuje około tysiąca złotych.

Przedstawiciele wsi byli za utrzymaniem djet w dotychczasowej wysokości.

Wobec tego burmistrz m. Aleksandrowa, M. Andrzej oświadczył, że rezygnuje z djet wogóle, ponieważ członkowie wszystkich rad miejskich również pracują honorowo. Zrzekli się także djet: **Jan Świerszcz, burmistrz m. Zgierza, dr. Stefan Bogusławski, burmistrz m. Rudy-Pabjanickiej, Fr. Gryzel—burmistrz m. Konstantynowa, Cz. Silewicz, St. Żychliński, M. Kopczyński, Skowroński.**

Po dłuższej i gwałtownej dyskusji uchwalono obniżyć djety o połowę.

Sprawę utworzenia etatu referenta oświatowo-kulturalnego referował burmistrz m. Zgierza, Jan Świerszcz uzasadniając patrzebę prowadzenia akcji oświaty pozaszkolnej.

Dla intensywniejszego rozwoju straży pożarnych postanowiono zaangażować wraz z jednym z sąsiednich powiatów stałego instruktora pożarnictwa.

Następnie uchwalono zaciągnięcie pożyczki w sumie zł. 200.000.— na cele inwestycyjne gmin wiejskich.

Wniosek w sprawie podatku inwestycyjnego oraz zaciągnięcia pożyczki na budowę domu sejmikowego odrzucono.

Do okręgowej komisji wyborczej zostali delegowani: Jan Świerszcz — burmistrz m. Zgierza, Wacław Gogolewski—wójt gm. Kruszów, w charakterze członków oraz Antoni Rydlewicz i Ignacy Kamiński, w charakterze zastępców.

Z RUCHU WYDAWNICZEGO.

LUDZIE MORZA. Z pamiętników i dokumentów wybrał i zestawił Roman Umiastowski. Wojskowy Instytut naukowo-wydawniczy, Warszawa 1927. Cena 6 zł.

Celem zapoznania czytelnika polskiego z życiem i bojami floty wojennej autor wybrał najcenniejsze wyjątki z pamiętników, dokumentów i raportów oficjalnych flot różnych państw omawiających działania morskie na licznych teatrach wojny w 1914 1918 r., zestawił je i przetłumaczył na język polski. Szczegóły techniczne oraz wszystko, co mogło wydawać się niezrozumiałe dla przeciętnego czytelnika autor wyjaśnił w licznych przypisach. Ponadto duża ilość, bo aż 49 ilustracji wraz z objaśnieniami, nadając omawianej pracy wspaniałą szatę zewnętrzną równocześnie czyni ją bardziej dostępną i ciekawą. Cała praca utrzymana jest w formie opisów żywych lekkich i barwnych o charakterze raczej beletrystycznym niż wojskowym. Dzięki nadzwyczaj umiejętnemu zestawieniu i połączeniu przebogatego materjału pamiętnikarskiego z dokumentami oficjalnymi oraz przez dodanie przypisów i ilustracji, autor zadanie swe spełnił całkowicie, dając wspaniały i wyczerpujący obraz jak wyglądają, jak żyją, bronią się i napadają morskie siły zbrojne. Wspomnieć przy tej sposobności należy, iż dzięki swojej porywającej a jednocześnie kształcącej treści stanowi książka ta propagandę morza ujętą w jaknajracjonalniejszy sposób.

Nie zrywać plomb

nałożonych przez elektrownię.

Ciekawą i charakterystyczną spr[...]wę rozpatrywał ostatnio wydział karn[...] odwoławczy sądu okręgowego w Łod[...].

Oto niejaki p. L. samowolnie założ[...] u siebie instalację elektryczną, nie odp[...]wiadającą jednakże przepisom elektr[...]wni. Wobec powyższego komisja tec[...]niczna elektrowni poleciła p. L. dokon[...]nie odpowiednich przeróbek i do cza[...] załatwienia tej sprawy zaplombow[...] mu dopływ prądu z pionu.

Abonent uczuł się jednakże orzecz[...]niem komisji dotknięty i zerwał plomb[...] wobec czego elektrownia skierowa[...] sprawę do sądu pokoju. Na przewodz[...] sądowym powołani świadkowie stwie[...]dzili samowolę oskarżonego i sędzia p[...]koju III okręgu skazał p. L. na grzyw[...] 100 złotych z zamianą, w razie nieśc[...]galności na 2 tygodnie aresztu.

P. L. odwołał się do sądu okręgow[...]go, który jednakże wyrok zatwierdził.

Sprawa powyższa ma poważne z[...]czenie dla ogółu abonentów elektro[...]. Wskazuje bowiem wyraźnie, że pl[...] nałożonych przez urzędników elek[...]ni samowolnie zrywać nie woln[...] elektrownia wszelkie tego rodza[...]wy kierować będzie bezwzgl[...] drogę sądową.

R. REPUBLIKI Łódź grudnia 1927

KURJER HANDLOWY

LOST R. REPUBLIKI Łódź 22 grudnia 1927

redyty w handlu włókienn czym.

Artykuł niniejszy omawia zagadnienie nadprodukcji, które zostało w szerszych ramach poruszone już w artykule p. t. „Kartel bawełniany w Łodzi".

Nadprodukcja, której objawy coraz mnożą, jest zjawiskiem w obecnych runkach naszych nieuniknionem; zawięc należy pytanie, czy kierownisfery przemysłowe czynią wszystko do nich należy, by ostrze periodycz- h kryzysów w miarę możności przy- ić. Istnieje przecież szereg momen- , podczas których stosowanie środ- v zaradczych jest możliwe i podczas rych pewne posunięcia zagraniczne- przemysłu są pożądane i wskazane. eba się przecież zgodzić z tem, że iodyczne te przesilenia dają się znacz łatwiej przewidzieć u góry, t. j. przy dukcji, niż u dołu t. j. przy obrocie pośrednictwie towarowym. Przecież tego związki i superzwiązki przemy- wców (Lewiatan) istnieją, przecież owie, którzy umieją interwenjować ządu w sprawach kredytowych, po- kowych, celnych i t. d. powinni prze- vszystkiem umieć porozumiewać się między sobą celem utrzymania pew- h idei wytycznych, celem nadania ynego kierunku produkcji i handlowi. Zwykle mechaniczny rozwój prze- n a przedstawia się w ten sposób. emność rynku pozostaje w tyle za dukcją; wówczas przemysłowcy u- ą sztucznymi środkami wyroby swe obrotu wtłoczyć. Środki te są kla- zne i dobrze znane. Wojażerowie fa- kantów wbrew interesom własnych iorców-hurtowników, a zatem i ew interesom samych przemysłow- , objeżdżają prowincję, usiłując wpa vać swe artykuły w ilości, przekra- jącej naturalną pojemność.

Zaczyn się przedewszystkiem sto- anie dalekoidących ulg i ułatwień dytowych. I jeśli dzisiaj, mówiąc ję- iem ulicy „pisze się na mai i na czer- c", to okoliczność ta powinna dać e do myślenia. Należy się zastano- , czy w warunkach naszych jest to w zdrowy i jakie mogą być kon- wencje tego stanu rzeczy.

Wśród naszego kupiectwa są jesz- elementy o niskim poziomie etycz- . I jeśli sąd skazuje na więzienie stępnego bankruta, to zachodzi py- e, czy odpowiedzialność za to nie la poniekąd także na przedstawicie- zemysłu, którzy lekkomyślnie udzie- kredytu. Nie jest dla nikogo tajemni- że w bardzo wielu wypadkach ku- nabywa towar dlatego tylko, że rują mu go na dogodnych warun- , ale sytuacja się pogarsza dla stron z nastąpieniem terminów płatności owiązań. Znamy wiele wypadków szania dozorów sądowych kupcom ego tylko, że ich przeciętne zobo- ania dzienne przekraczały przeciętne obroty dzienne, inaczej mówiąc dla- , że przedsiębiorstwo korzystając z owanego sobie kredytu, nabyło więcej towarów, niż mogło zbyć, względ- nabyło towary, na które zbytu wo- nie miało. Bez kredytu handel oczy- ie istnieć nie może, pytanie tylko, znacznym kredyt ten co do wysoko- terminów być powinien.

Pewne rygory i ograniczenia są cież konieczne, jak konieczną jest nież pewna selekcja. Jeśli Bank Pol- Bank Gospodarstwa Krajowego dy- tują weksle tylko do 90 dni, to z nikiem tym należy się poważnie li- i nie dopuszczać do zabagniania na stosunków handlowych. Trzeba pamiętać o tem, że łatwiej jest zrobić, niż go rozwikłać.

obecnej sprawności naszego mowy być nie może o braku niemożności zaspokojenia ania konsumpcji. Porozu- rodajnych przedstawiciel ogłoby więc dać tylko re- nie; daleko zdrowszem hociażby pewne ograni- w porę niż pędzenie ą cenę. Produkcja mu- do możności zbytu. unkach koniecznym ewnych rygorów. interesie przemy- piectwa, któremu elanie kredytów ciężka konkuren-

STARZ.

I mały i wielki przemysł

uzyskają poparcie w Banku Polskim.

Mały — kredyty, wielki — lombard weksli.

Dotychczas każdy kredyt, przyznawany przez Bank Polski, musiał być zatwierdzany przez dyrekcję. Pragnąc przyjść z pomocą drobnemu przemysłowi i kupiectwu, dyrekcja Banku rozesłała okólnik, **upoważniający dyrektorów oddziałów do przyznawania na mocy własnej decyzji kredytów do pięciu tys. zł.**

Przyśpieszy to otrzymywanie kredytów i pozwoli z nich korzystać drobnym przedsiębiorcom, którzy dotychczas z kredytu w Banku Polskim korzystać nie mogli.

Innego rodzaju ułatwienie wprowadza Bank Polski dla wielkiego przemysłu pod postacią lombardu weksli.

Cały szereg przemysłowców posiada weksle cztero—sześciomiesięczne, które na mocy art. 58 ustawy Banku Polskiego dyskontowane w nim być nie mogą, **gdyż Bank Polski dyskontuje tylko weksle trzymiesięczne** (wyjątek stanowią tylko weksle rolnicze).

Obecnie Bank Polski postanowił weksle dłuższe ponad trzy miesiące przyjmować jako **zabezpieczenie pożyczek na rachunkach otwartych.** Weksle takie przyjmowane będą tylko od większych banków i tylko do wysokości 90 proc. wartości materjału wekslowego, który zresztą oceniany będzie przez komitety dyskontowe banku. Na to lombardowanie weksli bankom otwarte będą kredyty. Nastąpić to ma już od 1-go stycznia

Stwierdzić przytem należy, że pomimo ciasnoty na rynku pieniężnym odczuwać się daje **brak materjału wekslowego, który mógłby być dyskontowany w ramach statutu banku** i dlatego rozpiętość pomiędzy kredytami, przyznanemi a wykorzystanemi jest w dalszym ciągu ogromna.

GIEŁDY.

URZĘDOWA CEDUŁA GIEŁDY WALUTOWEJ z dnia 21 grudnia 1927.

GOTÓWKA: Dolary —.—. CZEKI: Belgja 124.79, 124.75. Holandja 360.52 i pół, Londyn 43.52 i pół, 43.52 i ćwierć, 43.52 i pół, Nowy Jork 8.90, Paryż 35.10 i ćwierć, Praga 26.41 i pół, Szwajcarja 172.35, Wiedeń 125.95.

PAPIERY PAŃSTWOWE I LISTY ZASTAWNE

Dolarówka 63.50, 10-proc. pożyczka kolejowa 102.50, 103.25, 5-proc. pożyczka konwersyjna 66.25, 66.30, 5-proc. pożyczka konwersyjna kolejowa 61.50, 8-proc. listy zastawne ziemskie zł. 83, 4 i pół proc. listy zastawne ziemskie 57.75, 8-proc. listy zastawne m. Warszawy zł. 81.75, 82, 5-proc. listy zastawne m. Warszawy zł. 64.50, 8 proc. listy zastawne Banku Gospodarstwa Krajowego 92, 93, 8-proc. listy zastawne Banku Rolnego 93, 10-proc. listy zastawne m. Radomia 88.

AKCJE.

Bank: Handlowy 123, Polski 155, 155.50, Zachodni 30.50, 30; Cukier 78, 78.40, Węgiel 107.50, 109, Nobel 41.50, 42, Cegielski 50, Lilpop 40, Modrzejów 9.05, 9.10, Pocisk 2.65, Rudzki 51, Starachowice 63, 65, Zawiercie 34, Żyrardów 17, Borkowski 3.70, 3.75, Haberbusch 162, 163, Majewski 43, Lombard 175.

NOTOWANIA BAWEŁNY.

Nowy Jork, 20 grudnia. Bawełna amerykańska. Otwarcie: grudzień 19.30—35, styczeń 19.27—37, marzec 19.51—55, maj 19.65—68, lipiec 19.65—67, październik 19.14—15. Środkowe I: grudzień 19.23, styczeń 19.21, marzec 19.30, maj 19.54 lipiec 19.56, październik 19.05. Środkowe II: styczeń 19.11, marzec 19.29, maj 19.42, lipiec 19.40, październik 18.93. Zamknięcie: loco 19.70, styczeń 19.15—21, marzec 19.33—35, maj 19.45—52, lipiec 19.44—48, sierpień 19.24, wrzesień 19.08, październik 18.92—98, listopad 18.97, grudzień 19.18.

Liverpool, 20 grudnia. Bawełna egipska. Styczeń 16.92—85, marzec 17.10, maj 17.25—24.

Aleksandrja, 20 grudnia. Bawełna egipska. Sakellaridis: styczeń otw. 33.93, zamk. 33.90, marzec otw. 34.25, zamk. 34.36, maj zamk. 34.65, listopad zamk. 35.05. Ashmouni: luty otw. 26.65, zamk. 26.70, kwiecień otw. 26.75, zamk. 26.85, październik otw. 26.25, zamk. 26.30, grudzień otw. 26.70, zamk. 26.70.

Liverpool, 20 grudnia. Havas. Bawełna. Otwarcie: styczeń 10.31, marzec 10.32, maj 10.33, lipiec 10.30. Zamknięcie: styczeń 10.39, luty 10.35, marzec 10.38, kwiecień 10.36, maj 10.38, czerwiec 10.36, lipiec 10.35, sierpień 10.25, wrzesień 10.15 październik 10.05, listopad 10.01, grudzień 10.42.

Brema, 20 grudnia. Bawełna amerykańska. Zamknięcie. Loco 19.33, styczeń 19.18—22, marzec 19.38—42, maj 19.44—50, lipiec 19.38, październik 18.84, grudzień 19.22—25.

W notesiku businessmana.

Łódź, 21 grudnia.

„SPÓŁKA AKCYJNA DLA ELEKTRYFIKACJI M. ŁODZI I OKOLIC" powstała w Belgji z poważnemi kapitałami. W spółce partycupują największe przedsiębiorstwa finansowe belgijskie.

DRESDNER BANK i dom Bankowy M. M. Warburg et Co. zorganizowały konsorcjum, które zakupiło kopalnie polsko-śląskiej firmy „The Henckel v. Donnersmarck Estates Limited". Sprzedażą tą nie są objęte należące do majoratu wielkie dobra hrabiów Donnersmarck.

CYFRA BEZROBOTNYCH w okresie od 3 do 10 grudnia włącznie wzrosła o 4647 osób. Na dzień 10 grudnia br. było w Polsce 144.506 osób bez pracy.

BILANS HANDLOWY POLSKO-SOWIECKI kształtuje się niekorzystnie dla Polski. Import sowiecki do Polski w bież. roku wyniósł 8.144 tys. dolarów, z czego na zboże i inne artykuły spożywcze przypada 7.796 tys. dolarów. Eksport do Rosji wyniósł tylko 2.481 tys. dolarów. Cyfry te oświetlają dosadnie fakt konieczności zawarcia traktatu handlowego z Rosją, któryby nam zapewnił zwiększenie zbytu naszych towarów w Rosji.

ZRZESZENIE ZWIĄZKÓW PRZEMYSŁOWYCH zachodniej i południowej Polski powzięło uchwałę treści następującej: „Zrzeszenie Związków Przemysłowych Zachodniej i Południowej Polski na zjeździe w Krakowie 17 grudnia 1927 przyjęło z wielkiem zadowoleniem do wiadomości projekt ministerstwa komunikacji znacznej rozbudowy istniejącej sieci kolejowej w przeciągu najbliższych ośmiu lat, i że na ten cel ma być zaciągnięta pożyczka inwestycyjna. Zrzeszenie, opierając się na oświadczeniu ministra komunikacji, danem podczas posiedzenia państwowej rady kolejowej w dniu 24 listopada 1927 r., że do budowy projektowanych kolei chce używać tylko krajowych materjałów, widzi w tem postanowieniu rządu wielki krok naprzód, zmierzający do usunięcia istniejącego braku połączeń kolejowych w kraju, potrzebnych dla podniesienia życia gospodarczego i dla obrony państwa, jak niemniej wita z radością chęć rządu popierania przemysłu krajowego".

BEZPOŚREDNIA TARYFA OSOBOWA i BAGAŻOWA między Polską a Belgją i Anglją, tranzytem przez Niemcy, wprowadzona zostaje w życie z dniem 1 stycznia 1928 roku. We wszystkich miastach polskich można nabyć bilet bezpośredniej jazdy do miejsca przeznaczenia we Francji, Belgji i Anglii przyczem w komunikacji z Anglją dołączony będzie do biletu kolejowego kupon morski.

ROZPORZĄDZENIE O WYPIEKU będzie niebawem ogłoszone w Dzienniku Ustaw. Rozporządzenie ureguluje wypiek chleba pszenno-żytniego, jak następuje: chleb pszenno-żytni można wypiekać jedynie z ciasta, zawierającego 25 części mąki pszennej 50-proc. i 75 części mąki żytniej 65-proc. Chleb pszenno-żytni sprzedawać będzie można wyłącznie w bochenkach o wadze wyrażającej się w całkowitych kilogramach. Władze administracyjne będą prowadziły ścisłą kontrolę nad przestrzeganiem omawianego rozporządzenia, mającego na celu usunięcie wszelkich nadużyć, wyrażających się w dodawaniu większych ilości mąki żytniej oraz na wadze.

W SPRAWIE REFORMY PODATKU OBROTOWEGO Naczelna Rada Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego powzięła obszerną rezolucję, która na najbliższą chwilę wysuwa następujące postulaty: a) generalne obniżenie i wprowadzenie jednolitej zasadniczej stopy podatkowej w wysokości **1 procent,**

b) **zwolnienie** od podatku obrotów hurtowych i detalicznych artykułami spożywczemi pierwszej potrzeby oraz eksportu płodów rolnych,

c) **zrównanie** pod względem obciążenia podatkowego handlu komisowego, prowadzonego zarówno na rachunek firm krajowych jak i na rachunek firm zagranicznych, przy równoczesnem wprowadzeniu wyrównawczego podatku obrotowego od towarów importowanych a niewyrabianych w kraju,

d) zrealizowanie dyspozycji obecnie obowiązującej ustawy o poborze podatku obrotowego w formie ryczałtu od drobnych przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych.

Nadto rezolucja domaga się zniesienia świadectw przemysłowych względnie nadania im charakteru zaliczki na podatek obrotowy.

Dolar w Łodzi.

W dniu wczorajszym kurs dolara na łódzkim rynku walutowym wynosił w płaceniu 8.88 i w żądaniu 8.89. Tendencja wybitnie spokojna. Obroty małe. Podaż materjału dolarowego znaczna.

Spółka Akcyjna Wyrobów Bawełnianych

J. K. POZNAŃSKIEGO W ŁODZI

Bilans po dzień 31.XII. 1926.

Stan czynny		Złotych:
Grunta i place		992.372.—
Budynki		10,645.239.27
Maszyny		17,927,575.85
Ruchomości, utensylja, urządzenia, narzędzia i tabor przewozowy		2,302,719.66
Remanenty:		
Bawełna	2,608,586.19	
Przędza	2.613.366.54	
Towar	10,127.302.56	
	15.349.255.29	
Materjały, węgiel i drzewo	2,808,026.78	18,157.282.07
Kasa		87.110.74
Weksle		740.867.26
Papiery wartościowe		370.733.61
Dłużnicy		18,297.281.50
		69.521.181.96
Listy zastawne w depozycie		5.105.400.—
		74,626,581.96

Stan bierny	Złotych:
Kapitał zakładowy	25.,000,000.—
Kapitał zasobowy	1.450,036.01
Kapitał amortyzacyjny	400,000.—
Niepodniesiona dywidenda	329.97
Wierzyciele	42,512,007 28
Zysk	158,808.70
	69,521.181.96
Zabezpieczenie hipot. Pożyczki w Listach zastawnych	5.105,400.—
	74,626,581.96

Rachunek Zysków i Strat za 1926 rok.

Winien		Złotych
Procenty i prowizje	933,398.82	
Koszty handlowe	2,589,766.76	
Różnice kursu	819,531.16	
Ubezpiecz. ogniowe, życiowe i od wypadków	209,951.71	4,552,648.45
Odpis na amortyzację		400.000.—
Zysk do podziału		158.808.70
		5,111,457.15

Ma	Złotych:
Pozostałość zysku z 1925 r.	145,608.46
Zysk bruto	4,965,848.69
	5,111,457.15

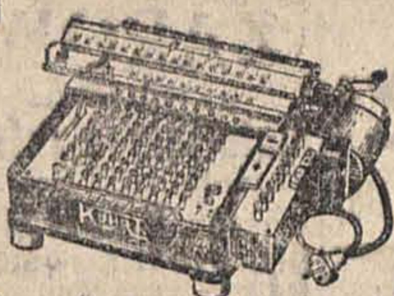
Podział zysku:

Odpis na amortyzacje	Zł. 150.000.—	
Reszta zysku do przeniesienia na r. 1927	„ 8,808.70	158,808.70

Ogłoszenie.

Syndyk tymczasowy masy upadłości firmy „Mechaniczna Fabryka Pończoch Mendel Zelcer", adwokat Zygmunt Lewartowicz, wzywa wierzycieli tejże firmy, aby w terminie 40-dniowym, t. j. do dnia 31 stycznia 1928 osobiście lub przez pełnomocników zgłosili w jego kancelarji w Łodzi przy ul. Nawrot 2, codziennie w godzinach 5—7 po poł. swe pretensje do masy upadłości i oświadczyli, z jakiego tytułu i w jakiej sumie są wierzycielami oraz wręczyli mu tytuły swych wierzytelności lub złożyli je w kancelarji Wydziału Handlowego Sądu Okręgowego w Łodzi Żeromskiego 115. Sprawdzenie wierzytelności nastąpi w kancelarji Wydziału Handlowego Sądu Okręgowego w Łodzi w dniu 4 lutego 1928 o godzinie 12-ej w południe.

Adwokat Zygmunt Lewartowicz,
syndyk tymczasowy masy upadłości
„Mechaniczna Fabryka Pończoch Mendel Zelcer".



Udoskonalona uniwersalna maszyna do rachowania

„KUHRT"

Wykonywa z łatwością wszystkie działania. Demonstruje bez wszelkiego zobowiązania

Generalny przedstawiciel JÓZEF LEŻON, Przejazd 4, tel. 2-23.

KOSZE gwiazdkowe od zł. 30 sprzedaje M. BERMAN

Skład win i delikatesów — Piotrkowska 53. —

LALKI

W wielkim wyborze — Po cenach fabrycznych

poleca: **Pierwsza Łódzka Fabryka Lalek**

119 PIOTRKOWSKA 119

Zabawki



Siwym włosom

przywraca pod gwarancją

pierwotny kolor

aptekarza Jana Gadebuscha

AXELA—ORIZALINA

butelka 4.— Zł.

Axela - Regenerator włosów gatunek słabszy butelka Zł. 3.—. Do nabycia w Łodzi w następujących aptekach i składach aptecznych:

Jan Sikorski, Łódź, Rokicińska 6
Karol Chądryński, Łódź, Główna 51
W. Jerczyński, Łódź, Pomorska 57
J. Kahan, Łódź, Konstantynowska 30
M. Sztejn, Łódź, Konstantynowska 9
H. Śliwowski, Łódź, Szosa Pabjan. 36
L. Polański, Łódź, Rzgowska 139
N. Pomeranc, Łódź, Piotrkowska 16
S. Joskowicz, Łódź, Zgierska 11
I. Sz. Ząbkowski, Łódź, Nowomiej. 28
A. Liwszyc, Łódź, Zgierska 8
B. Tyman, Łódź, Zgierska 20
B. Jentys, Łódź, Kilińskiego 162
A. Nowicka, Łódź, Napiórkowsk. 20
W. Kohn, Łódź, Sienkiewicza 29
W. Rzepkowski, Łódź, Nawrot 17
J. Frydman, Łódź, Nawrot 35
J. Tarkowski, Łódź, Rzgowska 51
S. Pływacka, Łódź, 6 Sierpnia 2
K. Stock, Łódź, Zawadzka 19.

NIEBYWAŁA OKAZJA!

Oryginalny puder franc. duże pudełko po 1.50 poleca

Perfumerja „VIOLET"

Piotrkowska 83.

LOKAL

frontowy parterowy z wystawą przy ulicy Piotrkowskiej między Zawadzką a Zieloną poszukiwany. — Oferty sub. „Dul" do administracji Republiki

---

Damskie torebki tanio!

Wielki wybór torebek damskich portfeli przyborów podróżnych, teczek tornistrów szkolnych po cenach konkurencyjnych. — Robota precyzyjna

L. FROMMER, Łódź, Cegielniana 38

Miód pszczelny

kuracyjny deser wyborny bez domieszek, czysty pod gwarancją z własnej i jedynej na większej galicyjskiej pasieki 5 kg. 15.50 zł., 10 kg. 29 zł., 20 kg. 55 zł. wraz z naczyniami wysyła za pobraniem

Eugenjusz Biliński w Zbarażu.

LECZNICA

lekarzy specjalistów gabinet dentystyczny przy Górnym Rynku.

Piotrkowska 294, tel. 22-89

przy przystanku tramw. pabjanickich przyjmuje chorych w chorobach wszystkich specjalności od g. 10 rano do 6-ej po poł. Szczepienie ospy, analizy (moczu, kału, krwi, plwociny etc.) operacje opatrunki.

Porada 3 złote

Wizyty na mieście

Zabiegi i operacje od umowy. Kąpiele świetlne. Naświetlania lampą kwarcową Roentgen, elektryzacja. Zęby sztuczne, korony złote, platynowe i mosty

W niedziele i święta do godz 2 po po

Potrzebny

woźnica inkasent

do beczkowozu naftowego. — Zgłaszać się: Biuro Standard-Nobel, ul. Pr. Narutowicza 34.

Do wydzierżawienia

Szlichtmaszyna

na paczki przędzy i także do farbowania, blichowania i gotowania, wszystko w trybie. Oferty pod „Farbiarnia" do administracji niniejszego pisma.

Dr.

ST. BIBERGAL

MONIUSZKI 11 — Tel. 63-22

Choroby skórne i weneryczne. elektroterapia.

Przyjmuje od 8—10 i od 5—8 wiecz.



Doktór

L. Prybulski

Zawadzka № 1

Telefon № 25-38

Choroby skórne włosów, weneryczne i moczopłciowe (leczenie światłem) Lampa kwarcowa promieniami Röntgena.

Przyjm. od 9-2 i 5-8

Dla pań od 4 - 6.

Oddzielna poczekalni.

Dr. med.

Lubicz

Cegielniana 43

Tel. 41-32.

Choroby skórne weneryczne moczopłciowe. Leczenie sztucznym słońcem wyżynowem

Przyjmuje od g. 8 do 10 rano od 5—8 w.

DR.

W. Durkiewicz

Choroby skórne i weneryczne

Przyjmuje od 9—11 i 5—7

Piotrkowska 50

Doktór

P. Klinger

Piotrkowska 51 II p fr.

Choroby weneryczne, skórne i włosów

Przyjmuje od 9—12 i 5—8.

Panie od 4—5

W niedziele i święta od 10 — 1.

Dr. ANNA

ROSENBERG

choroby skórne i kosmetyka lekarska

ul. Konstantynowska 40

choroby włosów skóry, usuwanie włosów elektrokoagulacją, Diatermia, Lampa kwarcowa Solux

przyjmuje od 3 - 5

Pokój

z osobnem wejściem dla solidnego gentlemana w centrum miasta potrzebny od zaraz Of. z podaniem warunków sub „G C" do adm. Republiki.

Dr. med.

S. KANTOR

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych i włosów Gabinet Röntgena światło-lecznczy

ul. Piotrkowska 144

róg Ewangielickiej

Tel. 29-45.

Przyjmuje od 8-2 6-8. Dla pań oddzielna poczekalnia od 5-6

Doktór

H. Wołkowyski

Zachodnia № 57.

(Cegielniana 19)

Choroby skórne weneryczne Leczenie lampą kwarcową

Przyjmuje od 1 do 2-ej i od godz 4—8

W niedzielę i święta od 11 - 1.

Dla Pań od godz. 4—5 oddzielna poczekalnia tel. 37-70

Dr. med.

Zelgsohnowa

przeprowadziła się

6 Sierpnia 1

(róg Piotrkowskiej)

Tel. 48 62.

Akuszerja, chor kobiece, weneryczne (wyłącznie u kobiet) i porady dla kobiet ciężarnych.

$11^{1}/_{2}$—$1^{1}/_{4}$ i 3—5; niedz. i święta 3—5

Lekarz-dentysta H. Jankowska-Lifszycowa

ordynuje

od 9—11 i 3—7

Sienkiewicza 18

Reklamowe kołdry

watowe

Laufer i Landau

Piotrkowska № 81.

w podwórzu

od zł. 22.75

POKÓJ

umeblowany z oddzielnym wejściem, do odnajęcia Wiad. Żeromskiego № 22. m 14

Mieszkanie

4 pokojowe z wszelkimi wygodami, w nowoczesnym budynku **do oddania**. Of. sub „Komfort" do adm. Rep.

Poszukuję

2 pokoi z kuchnią

Wiadomość w Republice sub „A Z"

Kupno i sprzedaż

Maszyna do szycia gabinetowa „Zingera" do sprzedania, Rynek Bałucki 9 w sklepie 22

Zęby sztuczne na wypłatę Gwarancja za dobry materjał i solidne wykonanie Niezamożni od 7—8 w. bezpłatnie. Laboratorjum zębów sztucznych Piotrkowska 99.

Garnitur klubowy angielski, kryty gobelinem w doborym stanie okazyjnie do sprzedania Składowa 15 — fabryka mebl. Tamże gabinetka, biblioteczki. 22

Fortepiany i pianina najtaniej na dogodnych warunkach poleca H. Finster, Zakątna 7a I piętro. 30

Obuwie firanki, swetry, palta męskie bieliznę, manufaktura na raty tanio „Kredyt" Nawrot 15, I piętro front 26

Wyprzedaż mebli wyściełanych otomany, kozetki krzesła oraz kompletne urządzenia stołowe, sypialki gabinety i salonki najtaniej w zakładzie tapicersko-stolarskim Karola 1. — S. Gabała. 24

Na wypłatę! Najodpowiedniejsze podarunki gwiazdkowe obrusy, chodniki, portjery, watowe, pikowe i pluszowe kołdry, wyżymaczki, narzutki na kozetki poleca Leon Rubaszkin, Kilińskiego 41. 21

Okazyjnie do sprzedania kryształy amerykańskie sprzedaż potrwa kilka dni. Gdańska 31a, m 25 od g. 10—1 i od 2—5 pp

Patefon szafkowy szwajcarski werk w nowym stanie tanio sprzedam. Andrzeja 47, II piętro m. 6.

Lokale

Pokój umeblowany dwuokienny, słoneczny, elektryczność, łazienka od naimę pojedynczemu panu. Zawadzka 35, II p. front m. 9. od 12 - 3.

Dwa słoneczne, eleganckie urządzone pokoje na I piętrze z frontu do wynajęcia Narutowicza 30 m. 4. 24

Mieszkanie pokój kuchnia w pięknym ogrodzie około 109 owocowych drzew, unikacje, dogodna komunikacja, idealne zacisze wynajmę Tramwajem Zgierskim przystanek Jagiellońska, Sinderman 22

Oddam pokój umeblowany Cegielniana 19. m. 11 od 3—6.

Pokój dwuch okiennych zaraz do wynajęcia, frontowe wejście. Kilińskiego 86 m. 9. Zgłaszać od 2—4. 23

Lokal fabryczny 1 x 24 mtr. wraz z mieszkaniem do odstąpienia z raz Of. sub „Zaraz" do adm. Rep. 24

Pokoju z niekrępującem wejściem i używalnością kuchni poszukuje bezdzietne małżeństwo Cena obojętna. Of. sub „Jula" do adm. Republiki. 24

Pokój ładnie umeblowany do wynajęcia Przejazd 40 m 10

Do oddania pokój z całodziennym utrzymaniem i opieką przy inf. tzw. rodzinie dla ucznia lub uczenicy. Tamże do oddania duży pokój z pianinem na kuki i godz dzienne. Of. sub „H W" do adm. Republiki.

Pokój z wygodami przy rodzinie do wynajęcia. Przejazd 40, m. 11.

Poszukuje się 2-ch pokoi z używalnością kuchni, wygodami na parterze lub I piętrze, u wdowy lub bezdzietnego małżeństwa, na Piotrkowskiej od placu Wolności do Głównej lub w pobliżu Of. sub „Solidne" do adm. Republiki.

Posady

Zdolna maturzystka z ładnym charakterem pisma znająca język francuski, doskonale obeznana z księgowością podwójną jak też z bilansem biegle pisząca na maszynie poszukuje posady samodzielnej buchalterki Wymagania skromne. Oferty sub „Maturzystka" do admin Republiki. 24

Lekarz dentystka poszukuje posady. Of. sub „Kilkuletnią praktyką" do adm. Rep. 22

Komiwojażer na wina i wódki potrzebny do firmy Synów F. Meyera Łódź, Główna 59 Tylko poważne zgłoszenia z dobremi referencjami będą rozpatrywane. 23

Czeladników krawieckich poszukuje Kiersz, Żeromskiego. 91

Fryzjerski pracownik potrzebny ewentualnie pomocnik od zaraz Cegielniana 62, front.

Biegła maszynistka poszukuje posady bezpłatnie. Of. sub „S B" do adm. Republiki.

Pianistka do drugorzędnego kina od zaraz poszukiwana. Of. sub „Zaraz C" do adm. Republiki.

Potrzebny fryzjer damski, męski i nani urzysika. Cegielniana 10

Nauka wychowanie

Student wyższego semestru ud ie la lekcji i korepetycji. Przygotowuje do egzaminów Zapożyczonych metodą skuteczną. Gdańska 3. m. 2, front I piętro 22

Były uczeń z gimnazjum im. M. Kopernika udziela korepetycyi dla klas najniższych do 4-ej włącznie za wynagrodzeniem minimalnem Specjalność język francuski Wiadomość: Nowo-Cegielniana 2, II p. 2-ga of. m. 18.

Rozmaite

Sanatorjum Zakład kąpielowo-leczniczy „Salus" Dr. Kupczyka, Krasów. Szujskiego. Choroby serca, nerwów, przewodu pokarmowego. przemiany materji, astma sklerosa, Pensjonat dietetyczny. 26

Manicure 60 gr. Gdańska 85 front I p. m. 4.

Znaleziono okulary. Do odebrania w adm Republiki.

Zgubione dokumenty

Zgubiono paszport zagraniczny wydany na nazwisko Goldberg Jakob. Łask, znalazca zechce oddać za wynagrodzeniem. Wierzbowa 6, H. Goldberg 23

Lipszyc Icek Ber zgubił książeczkę wojskową, wyd. w pow. końskim

Linowski Bolesław zgubił legitymację PUP. za № 5754

Prenumerata „Ilustrowanej Republiki" ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł 4.50. za odnoszenie do domu 40 gr.; z przesyłką poczt. w kraju zł 5.20. zagranicę zł. 7.20.

„Express" i „Republika" wraz z odnoszeniem 6 złotych.

Ogłoszenia: ZWYCZAJNE: 8 gr. za wiersz milimetr (na stronie 10 szpalt). W TEKŚCIE: 40 gr za wiersz mil. (na str. 4 szpalty NEKROLOGI I NADESŁANE 30 gr za wiersz mil. na str. 4 szp.) Zaręcz. i zaślub. po tekście 10 zł. Zamiejscowe o 50 pr. Zagr. o 100 pr drożej. Za terminowy druk ogłoszeń adm. nie odpowiada. Drobne 10 gr. Poszuk pracy 5 gr. Najmniejsze 50 gr.

Wydawca: Władysław Polak. Redaktor: Wacław Smólski. Z drukarni „Republika" sp. z ogr. odp. Piotrkowska 49 i 15.